

Dažnai jaunam žmogui yra brėžiamas „standartinis“ gyvenimo scenarijus:

- Baigei mokyklą - įstojai į universitetą;
- Baigei studijas - susiradai darbą;
- Pradėjai dirbti, susituokei, išsigijai būstą, pradėjai auginti vaikus...

Atrodo, jog sėkmės ranka pasiekama, tereikia atlikti kiekvieną iš šių punktų. Vienų gyvenimas atitinka stereotipą, kiti jaudinasi, kad viskas einasi ne pagal „planą„. Įdomu tai, jog baigiame mokyklą ir studijas kartu su bendraamžiais, tačiau praėjus dešimtmečiui vieni sugeba finansiškai „atsistoti ant kojų“, kiti - ne. Kodėl **finansinis saugumas** vieniems yra pasiekiamas, o kitiems yra neįmanoma misija?

Finansinis saugumas: požiūris

Kiekvienas turi skirtingą požiūrį į gyvenimą. Žmonėms rūpi skirtingi dalykai. Jaunas žmogus, pradėjęs dirbti ir gauti atlyginimą, susiduria su begale pagundų: naujas automobilis, pramogos, vakarėliai. Norisi išleisti pirmajame darbe sunkiai uždirbtą algą čia ir dabar.

Rinkodaros specialistai nėra kvaili, jie žino ką daryti, kad jauno žmogaus pinigai atsirastų įmonės sąskaitoje. „Gyvenk šia diena, linksminkis, būk populiarus ir nesuk galvos dėl rytdienos“ - būtent taip reklamuojamos prekės ir paslaugos jaunam žmogui. Atsisipirti tokioms pagundoms sunku. Vieniems tai pavyksta padaryti anksčiau, kitiems „vakarėlis“

užsitęsia kelis dešimtmečius.

Graži netikėtos sėkmės iliuzija verčia tikėti, kad ateityje visi finansiniai rūpesčiai išsispręs savaime: kažkaip pakels atlyginimą, kažkaip gausi būstą ir iš kažkur atsiras pinigų. Tačiau didelė tikimybė, kad ateis tokia diena, kad suprasi, kad įkopei į ketvirtą dešimtį, bet vis dar gyvename kaip studijų laikais: jokių santaupų, jokio būsto, gyvenimas nuo atlyginimo iki atlyginimo. Kuo ilgiau delsi, tuo sunkiau bus pakilti iš finansinės duobės, todėl svarbu paimti gyvenimą į rankas jauname amžiuje.

Jeigu esi pasiryžęs stotis ant kojų ir užsitikrinti finansinį saugumą, žingsnis po žingsnio taupydamas jau po kelerių metų pamatysi rezultatus: tai kas atrodė neįmanoma, taps ranka pasiekiamu. Svarbiausia atsikratyti pagundų ir prisiminti, jog bet koks veiksmas, kuris nepriartina tavęs tikslo link, yra žingsnis atgal. Tai nereiškia, kad turi vengti vakarėlių ir vaikščioti į darbą pėsčiomis. Visur turi būti balansas. Tačiau jeigu nematai švyturio, į krantą neišplauksi...

Finansinis saugumas: pajamos

Vos baigusią studijas bendraamžių atlyginimas jau gali skirtis kelis kartus. Tai visiškai manęs nestebina.

Vieni dar būdami mokykloje pradeda dirbti, dirba studijų metu, kai kurie netgi suderina kelis darbus su studijomis. Nenuostabu, kad baigę studijas, jie iš karto gauna normalias pajamas ir greitai pradeda stotis ant kojų ir užsitikrina finansinį saugumą. Baigę studijas jie jau turi 5 metų stažą ir žino, kokio atlyginimo reikalauti iš darbdavio.

Kiti laukia, kol jiems pasiūlys jų išsilavinimo vertą atlyginimą. Jie laukia baigę bakalaurą, jie laukia baigę magistrą, laukia baigę antrą magistrą ar bakalaurą. Kol galiausiai supranta, kad jam jau 27 m., darbo patirties nėra, o jie vis dar finansiškai priklauso nuo tėvų.

Nelauk. Niekas tavęs nepaguos ir generalinio direktoriaus posto nepasiūlys. Pradėk dirbti kuo anksčiau ir nesitaikstyt su minimaliomis pajamomis. Tu esi savo padėties šeimininkas ir tik tu pats gali kažką pakeisti.

Mane taip pat stebina, kad žmonės, pradėję dirbti už minimumą, susitaiko su ta mintimi, jog daugiau uždirbti nėra galimybės. Kol nėra vaikų ir šeimos, daugelis

jaunų žmonių turi apščiai laisvo laiko, kuri galima paversti pinigais. Laisvalaikio uždarbis, ilginiui gali tapti pagrindinis pajamų šaltinis – ir tikrai ne tas, už kurį mokamas minimumas (daugiau apie tai rasite straipsnyje „[Papildomas darbas / verslo idėjos, kurios veikia Lietuvoje](#)“)

Jaunas žmogus turi geras galimybes įgyvendinti savo verslo idėją. Jis turi laiko, todėl gali leisti sau klysti.

Mokant būsto paskolą ir auginant vaikus pradėti verslą ryžtasi toli gražu ne kiekvienas. Jeigu verslas nepasiteisins, tai nesumažins tavo vaikų alkio ir išsipareigojimų bankui. Laikui bėgant klaidos kaina vis didėja.

Tad nebijok surizikuoti susikurti sau darbo vietą, neturėti viršininko, daryti tai, kas tau patinka ir dar gauti pinigų. Kas žino, galbūt vėliau tokios prabangos sau negalėsi leisti..

Finansinis saugumas: Stabilumas

Viena iš priežasčių, kodėl gana greitai užsitikrinau finansinį saugumą yra ta, kad pradėjau dirbti tą patį mėnesį, kai baigiau studijas ir nuo to laiko nebuvo nė vieno mėnesio be atlyginimo. Kodėl tai svarbu? Prastovos jums labai brangiai kainuoja.

Įsivaizduokite, jog uždirbdami 1000 € sugebate sutaupyti 100 € kas mėnesį. Per dvejus metus sutaupote 2400 € ir jus atleidžia iš darbo. Naujo darbo paieškos užtrunka tris mėnesius. Per šiuos tris mėnesius jūs ne tik išleistumėte visas santaupas, bet dar ir tektų skolintis (2400 € santaupos - 3mėn. X 900€/mėn. išlaidos = - 300€ skola). Po trijų mėnesių darbo pertraukos jūsų finansinė situacija bus lygiai tokia pati kaip prieš 2 metus. Kiekvienas verslininkas žino, kad prastovos – tiesiausias kelias į bankrotą. Tą patį galima būtų pasakyti ir kalbant apie asmeninius finansus.

Dirbti samdomą darbą ar kurti nuosavą verslą yra kiekvieno pasirinkimas. Verslas turi savų privalumų, kurie turėtų būti itin patrauklūs jaunam žmogui, mat klaidos kaina jam nėra tokia didelė. Tačiau bandymų skaičius visiems yra ribotas.

Jeigu verslas stovi, pajamos tavęs netenkina ir perspektyvos augimui nėra, laikas susimąstyti, ar verslas tikrai tau. Tu juk nenori sulaukti 40 metų ir toliau turėti įmonę,

kurioje dirbi vienas, o atlyginimo vos pakanka išgyventi. Galbūt parduodamas savo laiką gali uždirbti daugiau. Toli gražu ne kiekvienas gali būti verslininkas. Jeigu tau nepavyko, nenusimink. Svarbiausia, kad pabandei. Negali tiesiog naiviai laukti, kol verslo rezultatai pagerės. Galbūt dirbdamas samdomą darbą galėsi greičiau „atsistoti ant kojų“ ir susikurti finansinį saugumą.

Pabaigai

Pirmi 5-10 metų po studijų yra kritiniai užsitikrinant finansinį saugumą. Sukūrus šeimą ir pradėjus auginti vaikus daug sunkiau įsigyti būstą ir rasti laiko papildomoms pajamoms užsidirbti. Tad nešvaistik laiko ir pradėk siekti finansinio tikslo dabar, nes paskui gali būti vėlu...